

INTERVIURI

Dana VOICU:

„Tânjesc după siguranța că și mâine voi putea juca ceea ce am jucat azi.”

O știu pe Dana Voicu din facultate. Puțin. De pe la câteva examene. Pentru că altfel, nu prea era văzută. Discretă, tăcută, cu un zâmbet mic pe buze. Această fată-femeie, pe scenă, poate deveni incandescentă. Joacă mai mult în spații neconvenționale, cu publicul adunat în juru-i, și asta o avantajează, pentru că poți să-i vezi, permanent, sclipirea din ochi, grimasele fine din colțul gurii, gesturile oricât de mărunte, dar care, la ea, devin semnificative.

Am descoperit-o odată cu acest interviu. M-a impresionat perseverența, căldura din vocea ei, surâsul cu care povestea despre obstacolele depășite. Fiecare întâlnire – oricât de efemeră – a vieții sale, a marcat-o. Dar a și avut parte de asemenea întâlniri. A participat la ateliere conduse de : Sandu Mihai Gruia, David Esrig, S. Elliott (curs de *musical*), Radu Penciulescu, Nenad Colic și Ilija Ludvig de la Blue Theatre Belgrad, Radu Gheorghe. Este tristă că a colaborat aproape numai cu un singur regizor, Teo Herghelegiu, dar recunoaște că a lucrat mult și bine în compania acestuia. Amintesc câteva personaje : Femeia de afaceri, în *Banca*, Adolescenta, în *Vitrina*, Prințesa de zăpadă, în *Feerie de iarnă*, Femeia, în *Să zbori spre paradis*, Doamna Oval, în *Domnul și Doamna Oval*, Zozo, în *Numărătoarea inversă*, Frica lui Helge, în *Viața lui Helge*, Madam Titza, în *Locuind cu vampirul*, Tereza, în *Eu, tu și Costică* (toate de Teodora Herghelegiu), Cabiniera, în *Premiera* de John Cromwell, Lucy, în *Proasta cu spume* de Cusi Cram, Fatima Mansur, în *Noaptea Arabă* de Roland Schimmelpennig (toate la Teatrul Inexistent, în regia Teodorei Herghelegiu) ;

Zamfira, în *Gaițele* de A. Kirilescu, regia : Alexandru Dabija, Bondocica, în *Aventurile lui Habarnam* de Nikolai Nosov, regia : Alexandru Dabija (Teatrul Odeon) ; Hermia, Blândul Tâmplaru, în *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare, regia : Liana Ceterchi (Fundatia Teatrul Fără Frontiere); Prințul indian, Zâna, în *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare, regia : Liviu Ciulei.

Marinela Țepuș: *S-o luăm cu începutul. Ce te-a determinat să dai examen la Teatru?*

Dana Voicu: Spectacolele de teatru pe care le-am văzut de pe la vârsta de 16 ani și care erau *O dimineață pierdută*, la „Bulandra“, cu Gina Patrichi și Rodica Tapalagă, *Hamlet*, tot la „Bulandra“, în care am descoperit-o pe Mariana Buruiană... Mergeam la teatru, de una singură, aproape în fiecare zi. O vedeam de nenumărate ori pe Valeria Seciu, la Mic... Eram elevă la un liceu de matematică-fizică, unde toți colegii învățau, cu mult spor, științele exacte, numai pe mine mă preocupa altceva...Nu prea-mi găseam locul acolo. Noroc cu profesorul de germană, care-mi sugera să citesc Kafka. La 15 ani. Mi-a prins bine. M-am atașat de el, mi-a făcut un program de lecturi...

M.Ț.: *Mi-ai vorbit mai ales despre actrițe-femei; căutai un model?*

D.V.: Sigur. Valeria Seciu, Rodica Tapalagă, Oana Pellea... Am avut norocul, înainte de a deveni studentă, să joc în grupul de zâne din *Visul unei nopți de vară*, regizat de domnul Ciulei. Nu mă selecționase de prima dată. Mergeam la repetiții, stăteam cuminte, nici nu respiram... Și cum tot lipsea câte cineva, într-o bună zi, mi-a spus: „Tu, de colo, vino pe scenă!” Așa am cunoscut-o pe Oana Pellea.

Dana VOICU în *Noaptea arabă* de Roland Schimmelpfennig

Andrei ARADITS și Dana VOICU în *Domnul și Doamna Oval* de Theo Herghelegiu

M.Ț.: *Ai intrat din prima la facultate?*

D.V.: A șasea oară. După ce, mai întâi, începusem o facultate particulară. Anul întâi nu trebuia plătit, de asta m-am dus. Ai mei sunt oameni simpli, nu voiam să-i năpăstuiesc cu plata taxelor de studii. După o jumătate de an de tracasări, de șuturi, am hotărât să mă schimb. Și m-am schimbat! Brusc. Mi-am dat seama că e timpul să mă maturizez. Mă măritasem la 19 ani, aveam deja un copil. M-am relaxat dintr-o dată. Am ajuns chiar la un fel de fatalitate: Dacă această profesie nu mă vrea, ar fi inutil s-o vreau numai eu! Așa că am terminat anul și nu m-am mai gândit la ce va fi să fie. Cu două săptămâni, însă, înainte de admitere, mi-am propus să mai încerc o dată la stat. Am învățat un monolog, m-am pregătit cât am putut, dar fără să mă mai agit ca de celelalte ori. Și, culmea, am intrat! Am intrat fiind însărcinată în luna a opta. Cu cel de-al doilea copil. Am intrat la clasa domnului Alexandru Repan. Eram așa de încăpățânată, încât credeam că nu trebuie să-mi amân anul din cauza copilului, că eram în stare să le fac pe toate... Am avut unele discuții, pe această temă, cu domnul Repan și, în final, am trecut la clasa domnului Ion Cojar. Printre toate necazurile, s-au ivit, totuși, unele avantaje: Am avut-o profesoară, la început, în acel an, pe care îl consider a fi fost pregătitor, pe Sanda Manu. Apoi, un an, pe domnul Repan și, mai apoi, pe domnul Cojar. De la fiecare am învățat cât am putut. Trebuie să știi să iei ceea ce ți se potrivește de la fiecare.

M.Ț.: *Cred că e avantajos să ai mai mulți profesori, decât să fii îndrumat de unul singur până la sfârșitul facultății, cum se proceda pe vremea noastră. Nu știi exact cum e acum, de când se învață pe module...*

D.V.: Și eu cred că în fiecare an e bine să studiezi cu alt profesor, să schimbi stilul de lucru. Am avut parte de asemenea variație și mi-a prins bine. Au însemnat mult aceste întâlniri. Dar cel mai important lucru rămâne, pentru mine, faptul că, acum doi ani, doamna Sanda Manu, pe care eu, de teamă, nu o invit nici acum la spectacolele mele, m-a sunat, m-a întrebat ce mai fac și dacă vreau să-i fiu asistentă la facultate. Nu-mi venea să cred. Deja mă consolaseam cu gândul că nimeni nu avea nevoie de mine, că sunt o ratată. Era vorba de o experiență nouă. Nu aveam să aflu dacă mi se potrivește decât încercând. Am acceptat. Și acum lucrez cu domnia sa.

M.Ț.: *Observ că viața și profesia se amestecă foarte mult. Că perseverența ocupă un loc important în destinul tău. Dar și întâmplarea își face loc adesea... Multele obstacole te-au înrăit sau te-au ajutat să răzbești?*

D.V.: Nu m-au înrăit. M-au făcut mai puternică. Lucrez de mult cu Teodora Herghelegiu.

M.Ț.: *Din nou, cu un om foarte diferit ca temperament.*

D.V.: Din nou. Dar s-a întâmplat ca și ea să-mi spună că are nevoie de mine într-un moment când credeam că nu sunt nimănui utilă. Teodora îmi spune, uneori, că sunt foarte dură. Poate că așa este și, atunci, încerc să iau seama. Am un spirit justițiar cam prea dezvoltat. Sunt în stare să merg până în pânzele albe când cred că am dreptate. La Compania la care lucrez cu Teodora facem de toate, lipim afișe, ne ocupăm de protocol... Or, când trebuie să invit oameni de teatru la spectacole, mă retrag. Nu pot să-i chem la spectacolele în care joc. Cum aș putea să le spun: Veniți să vedeți cât sunt de bună?! Peste poate!

M.Ț.: *Viața te-a încercat suficient. Ai făcut, faci de toate, ai crescut un copil, a venit și al doilea... Nimic nu te-a oprit. Și, mai mult decât atât, ai avut parte de*

În Să zbori spre paradis de Theo Hergelegiu

un accident cumplit, în urma căruia nimeni nu ar mai fi crezut că te poți întoarce în teatru... Și totuși, iată-te!

D.V.: Accidentul acela s-a petrecut în școală, pe fondul unei mari supărări. Se acumulase oboseala în ani. Nu mi-am dat seama. Școală, copil, obstacole, ezitări. De vină, pentru supărare, a fost tot spiritul meu (cam prea) revoluționar. Dădusem un interviu pentru *Dilema*, în care observam unele carențe din școală. Am fost acuzată că „scuip“ facultatea care urma să-mi dea o diplomă. Fusesem prost înțeleasă. Remarcile mele se refereau la unele deficiențe, nu la întreaga școală, nu la profesori... Atât de supărată eram, încât chiar nu am mai văzut liftul din fața mea. Poate că de vină a fost și încrâncenarea. Acel eveniment nefericit m-a învățat să nu mai iau totul în forță. Să mă domolesc. În momentul imediat următor accidentului, nu aveam decât un singur gând: Ce avea să se întâmple cu familia mea dacă îi voi părăsi?

M.Ț.: *Poate că asta te-a salvat...*

D.V.: Sunt sigură. Eram așa de liniștită... Spuneam „Tatăl nostru“ și mă gândeam la copilul și la soțul meu. Copilul avea doi ani și jumătate... Mi-a fost greu. Ajunsesem la spital, nu mai aveam nici un dinte, fața îmi era devastată... Totuși, mă încerca o liniște mare, de necuprins... Nu mai ceream nimic de la mine. Nu mai luptam pentru nimic. Nu mai așteptam nimic... Voiam doar să nu mă mai doară și să ajung acasă la familia mea. Fără nici un fel de ambiție... Fără dorințe. Viața era frumoasă oricum, puteam să-mi găsesc compensații acasă, putem să mă bucur de un răsărit sau de un apus. Actrița dispăruse cu totul. Mă bucuram din nimicuri. Viața

înseamnă o grămadă de lucruri... Nu neapărat o carieră... Făceam tot felul de bilanțuri. Îmi aduceam aminte de depresia care mă cuprinsese pe vremea când eram angajată la „Bulandra” și nu jucam nimic. Domnul Rebengiuc mi-a spus (era director pe atunci): „Nu ești o actriță proastă, dar nu e nevoie, aici, de tine”. „Și eu ce să fac, să iau salariul degeaba?” S-a supărat și m-a dat afară. Așa s-a încheiat angajamentul meu la stat, chiar înainte de a începe... Cea mai mare satisfacție este însă aceea că, acum câțva timp, a venit la un spectacol în care jucam și după asta a întrebat-o pe Teodora: „Dar fata aia grăsuță cine este?” Îi plăcusem. Era suficient. Plecată de acolo, am migrat spre teatrul privat. Trebuia să joc. Era o necesitate.

M.Ț.: *Să te angajezi în vreun teatru din țară nu se putea din cauza familiei.*

D.V.: Ba bine că nu. Sunt atât de nebună încât m-aș duce oriunde. Acum, Theo montează, undeva, în țară. Și ar fi avut nevoie de mine. M-aș fi dus negreșit, dar știi cum e, banii sunt puțini, teatrele din țară nu-și permit să plătească oameni din afară. Asta e! Dar nu mă pot plânge, joc. Am făcut, împreună cu Theo, un recital, în 1998, *Să zbori în paradis*. L-am făcut la Muzeul Literaturii și l-am jucat, mai apoi, la Teatrul Act de vreo treizeci de ori. Mi-a trebuit mult curaj să mă duc la Marcel Iureș și să-i spun că am un spectacol pe care nu am unde să-l joc... dar mi se mai întâmplă și de-astea. Am colaborat cu Theo la vreo cincisprezece producții. Durerea cea mare este că le facem, se joacă de vreo patru-cinci ori și mor. Dar ne luptăm în continuare. Trupa se schimbă mereu, constant rămânem noi două și o luăm de la capăt. Sigur că am noroc cu soțul meu, care câștigă bine, pentru că din ce aduc eu în casă nu se poate trăi. Nu s-a putut niciodată. Copilul meu, care s-a născut în anul 2000, are o malformație. Nici acum nu e foarte bine...

M.Ț.: *Viața a avut grijă să te încerce până la capăt...*

D.V.: Da, dar nu mă plâng, din toate se poate învăța câte ceva. Copilul e aproape bine acum, dar a fost nevoie de o operație în străinătate... Am trecut peste toate și când tocmai începeam să mă simt iarăși acrită am rămas, din nou, însărcinată. Era ca un semn, așa că am născut și o fetiță. Și iar a trebuit s-o iau de la capăt. Așa se întâmplă mereu: joc într-un spectacol, avem și spațiu, avem și ceva bani și trebuie să se ivească ceva. Bun sau rău, nu contează, dar care să mă scoată din ritm. Am noroc de un bărbat bun, și el mai ciudat, așa ca mine. A încercat la Fizică atomică și a ajuns la Regie de film. Suntem artiști...

Marea frustrare, nu pot s-o neg, rămâne faptul că, în spațiul privat, trebuie să facem de toate. Neavând bani, ne ocupăm și de protocol, și de organizare, și de producție. Acum, că sunt colaboratoare la Odeon, mă simt ca o prințesă. Am cabină, nu trebuie să vând bilete, nu trebuie să lipesc afișe... Pe de altă parte, în Compania lui Theo, am jucat pe alese. Ceea ce nu se întâmplă într-un teatru de stat... În teatrul nostru facem câte un spectacol la o cotă înaltă de entuziasm, pentru că actorii sunt mereu alții și din ce în ce mai tineri decât noi două. Apoi, ei se prind că, din asta, nu ies nici glorie, nici bani și pleacă. Noi rămânem, în fond, Theo fiind regizorul și eu, „trupa”. Continuăm. Și avem și satisfacții. De pildă, un tânăr absolvent mi-a spus, într-o zi, că s-a făcut actor pentru că văzuse, pe la 16 ani, la Act, *Să zbori spre paradis*. M-a impresionat.

M.Ț.: *Tânjești după un angajament „pe viață” într-un teatru de stat?*

D.V.: Nu neapărat. Tânjesc după posibilitatea de a avea continuitate în ceea ce facem, după un loc stabil, după siguranța că și mâine voi putea juca ceea ce am jucat azi.